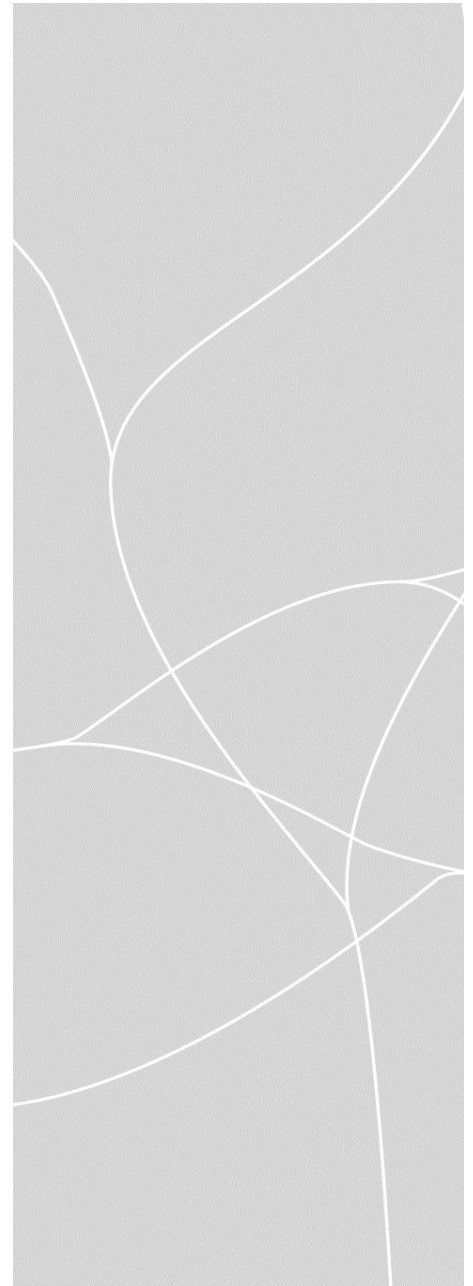


# Ett starkt och hållbart näringsliv

Ny näringslivsstrategi för ökad tillväxt, fler växande företag och jobb för Malmöbor 2017-2022

## Stadskontoret

[Här kan du infoga ett foto]



Upprättad  
Datum: 2016-09-07  
Version: 1.1  
Ansvarig: Gunnar Bergström  
Förvaltning: Stadskontoret  
Enhet: Näringslivsavdelningen

## Innehållsförteckning

|                                                                                     |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Ett starkt och hållbart näringsliv .....</b>                                     | <b>3</b>  |
| Ny strategi för fler och växande företag sätter Malmö i arbete .....                | 3         |
| Syfte med strategin .....                                                           | 3         |
| Övergripande mål .....                                                              | 4         |
| Effektmål .....                                                                     | 4         |
| <b>Arbetsmarknads- och näringslivsstruktur i Malmö .....</b>                        | <b>4</b>  |
| <b>Utmaningar och möjligheter .....</b>                                             | <b>6</b>  |
| Brist på arbetskraft .....                                                          | 7         |
| Kompetensförsörjning .....                                                          | 7         |
| Migranter .....                                                                     | 7         |
| Gränshinder .....                                                                   | 8         |
| Bostadsmarknaden .....                                                              | 8         |
| Ekologisk hållbar utveckling .....                                                  | 8         |
| Globalisering .....                                                                 | 9         |
| Kreativa näringar .....                                                             | 9         |
| Besöksnäringen .....                                                                | 9         |
| <b>Prioriterade områden .....</b>                                                   | <b>10</b> |
| 1. Malmö i sin omvärld .....                                                        | 10        |
| Globalisering och internationalisering .....                                        | 10        |
| Storstadsregionen Malmö .....                                                       | 11        |
| 2. Attraktiva miljöer och tillgänglighet .....                                      | 12        |
| Attraktiv livsmiljö .....                                                           | 12        |
| Ett hållbart och effektivt transportsystem .....                                    | 13        |
| Fysisk planering och utveckling samt boende .....                                   | 14        |
| 3. Innovation och företagande .....                                                 | 15        |
| Näringslivets innovations- och konkurrenskraft .....                                | 15        |
| Företagande och entreprenörskap .....                                               | 16        |
| Kulturella och kreativa näringar .....                                              | 17        |
| Besöksnäring .....                                                                  | 18        |
| Miljödriven näringslivsutveckling .....                                             | 19        |
| 4. Kompetensförsörjning och matchning .....                                         | 20        |
| Matchning på arbetsmarknaden .....                                                  | 20        |
| Validering .....                                                                    | 21        |
| Utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande .....                         | 21        |
| Samverkan skola, akademi och näringsliv .....                                       | 22        |
| 5. Kommunal service .....                                                           | 23        |
| Kommunikation, dialog och service .....                                             | 23        |
| Tillstånd, tillsyn och avgifter – tillämpning av lagar och regler ..                | 24        |
| Upphandling .....                                                                   | 25        |
| <b>Samverkan och samarbete – en förutsättning för att genomföra strategin .....</b> | <b>25</b> |
| <b>Uppföljning .....</b>                                                            | <b>26</b> |

## **Ett starkt och hållbart näringsliv**

### **Ny strategi för fler och växande företag sätter Malmö i arbete**

Det ska vara attraktivt och enkelt att starta, utveckla och driva företag i Malmö. Företagen i Malmö ska ges så goda förutsättningar som möjligt att växa och utveckla verksamheten. Att skapa goda förutsättningar handlar bland annat om att tillgången till mark och lokaler och bostäder ska fungera väl, att kommunens tillståndsgivning/hantering av bygglov och planärenden är effektiv och att det finns fungerande mötesplatser där näringsliv, kommun, myndigheter, utbildningsanordnare kan mötas. Det är också viktigt med en väl fungerande kommunikation och marknadsföring av Malmö samt samverkan med andra kommuner. Goda förutsättningar för det lokala näringslivet skapas också genom ett nära samarbete i utbildningsfrågor på alla nivåer. Utbildning av god kvalitet bidrar till att företag kan rekrytera personal och att nya företagare etablerar sig i kommunen. Ett bra företagsklimat skapas av en mängd aktörer.

Malmö stads näringslivsstrategi utgår från Malmö i förhållande till omvärlden, där regionala fördjupade samarbeten med såväl Lund som med Köpenhamn förstärker Malmös utveckling. Malmö-Lund är idag Sveriges näst största arbetsmarknadsregion. Utvecklingen av ESS, närheten till Copenhagen International Airport och nya regionala kopplingar genom Fehmarn Bält-förbindelsen gör att Malmö har unika utvecklingsmöjligheter. För att Malmö ytterligare ska kunna stärka sin roll som regional tillväxt- och näringslivsmotor krävs ett tydligt fokus på sysselsättningens centrala roll för att säkerställa skattekraft, välfärd och en hållbar utveckling. Strategin stödjer utvecklingen mot en i alla avseenden hållbar stad. Det innebär bland annat att miljö-, jämställdhets- och integrationsperspektiven på ett tydligt sätt ska integreras i stadens näringslivsarbete.

### **Syfte med strategin**

Syftet med näringslivsstrategin är att lägga fast en för Malmö stads nämnder och bolag gemensam strategi för arbetet med näringslivsfrågor. Näringslivsstrategin är inriktad på att skapa goda förutsättningar för att etablera och driva företag i Malmö och på så sätt skapa förutsättningar för hållbar tillväxt. Strategin ska också bidra till kommunens mål om ökade skatteintäkter och fler jobb för Malmöborna.

Näringslivsstrategin är övergripande och anger mål och verksamhetsinriktning för perioden 2017-2022. Den ersätter den tidigare näringslivsstrategin antagen 2009. Strategin ska vara vägledande och fungera som ett strategiskt verktyg för att stadens näringslivsarbete ska bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Strategin ska kompletteras med en handlingsplan inklusive indikatorer/rapporteringspunkter för implementering, vilken konkretiserar inriktningen i strategidokumentet.

## Övergripande mål

I budget 2016 anges inriktningen för arbetet med att ta fram en ny näringslivsstrategi:

*I samarbete med berörda aktörer ska en ny näringslivsstrategi tas fram för ökad tillväxt, fler växande företag och jobb för Malmöbor. Både befintligt näringsliv och nya företag och branscher ska stimuleras och deras behov beaktas när vi bygger och utvecklar staden. Strategin ska stödja utvecklingen mot en i alla anseenden hållbar stad.*

Inriktningen tillhör kommunfullmäktiges mål om att *Malmöborna ska ha tillgång till en växande arbetsmarknad och ges förutsättningar för självförsörjning.*

I budgettexten kring målområdet *En stad för arbete och näringsliv* specificeras målbilden:

*Malmö ska fortsätta vara en motor i hela regionens näringslivsutveckling. Vi ska därför arbeta aktivt för och värna om både det näringsliv som finns och för att nya företag och branscher etableras i Malmö. Med förbättrad infrastruktur skapas ytterligare möjligheter att lyfta Skåne och Öresundsregionen som arbetsmarknadsregion. Malmö stad ska, genom samverkan med andra, ge den som står långt från arbetsmarknaden bästa möjliga stöd att bli självförsörjande. Vi ska verka för schysta villkor, tydliga miljökrav och sysselsättning för arbetslösa. Samarbete med näringslivet och tydliga upphandlingar är viktiga verktyg.*

## Effektmål

I kommunstyrelsens direktiv till framtagandet av en ny näringslivsstrategi för Malmö stad anges effektmålen för den nya näringslivsstrategin:

1. En stärkt, gemensam och hållbar inriktning för Malmö stads näringslivsarbete.
2. Ett förbättrat företagsklimat där företag trivs, utvecklas och vill etablera sig.
3. Ökad tillväxt och växande företag i Malmö.
4. Ökade skatteintäkter och fler jobb för Malmöborna.

## Arbetsmarknads- och näringslivsstruktur i Malmö

Malmö är en stad med växande befolkning. Malmö hade 322 421 invånare vid slutet av 2015 och ett positivt flytt- och födelsenetto. Den senaste befolkningsprognosen förutser att tillväxten kommer att fortsätta och att Malmöns befolkning kommer att öka med cirka 33 000 invånare under perioden 2016-2019. Malmö är en ung stad med stor mångfald. År 2015 var nästan halva befolkningen under 35 år. Av stadens invånare är 32 procent födda utomlands. Drygt fyra av tio Malmöbor (43 procent) har utländsk bakgrund.

Av befolkningen i Malmö mellan 20-64 år hade år 2014 13,1 procent högst en grundskoleutbildning, 37,3 procent hade högst en utbildning på gymnasienivå, 17,4 procent hade högst en kort högskoleutbildning på mindre än 3 år medan

27,3 procent hade en lång högskoleutbildning och 1,1 procent hade en forskarutbildning.

Malmös arbetsmarknad är i tillväxt och antalet förvärvsarbetande i Malmö ökar stadigt sedan flera år tillbaka bortsett från en nedgång under lågkonjunkturen 2009. Antalet förvärvsarbetande från 2007 till 2014 har ökat med drygt 16 000. Förvärvsarbetandet under samma period har ökat mer för kvinnor än för män, både procentuellt och i antal även om det fortfarande är fler män än kvinnor som förvärvsarbetar. 165 265 förvärvsarbetar i Malmö, vilket är en ökning med 23 procent på 10 år. I Sverige som helhet har antalet förvärvsarbetande ökat med 12 procent under 10-årsperioden. Motsvarande siffra för Stockholm är 25 procent, Göteborg 15 procent och Skåne 13 procent. Inpendlingen från andra kommuner är stor. Endast 101 986 av antalet förvärvsarbetande i Malmö är bosatta i Malmö. Det innebär att drygt 38 procent av de som arbetade i Malmö år 2014 var inpendlare. Likt föregående år var det fler kvinnor än män i gruppen som var bosatta och arbetade i Malmö. Både inpendling till Malmö och utpendling till andra svenska kommuner har ökat under flera år. Över 100 000 personer rör sig över kommungränsen varje dag på väg till och från sitt arbete.

Trots att sysselsättningen i Malmö har ökat under de senaste fyra åren, i linje med den ökning som har skett i riket och i de andra storstäderna, är dock arbetslösheten fortsatt jämförelsevis hög. Arbetslösheten uppgår till 15 procent av arbetskraften, dubbelt så hög som i riket i stort. Även om ungdomsarbetslösheten har minskat de två senaste åren, förblir den hög med över 21 procent av arbetskraften i åldern 18-24 år. Skillnaderna mellan olika grupper, till exempel mellan kvinnor och män, utrikes- och inrikes födda, och mellan ungdomar och övriga, är stora och bestående över tid. Olika faktorer bidrar till att Malmö har en arbetsmarknad i tillväxt samtidigt som arbetslösheten är hög:

- Malmö är en ung stad och arbetslösheten är i allmänhet högre bland unga kvinnor och män än i den övriga befolkningen.
- Malmö har en relativt hög andel arbetssökande med en svag ställning på arbetsmarknaden. Tre av tio av Malmös arbetslösa har högst för gymnasial utbildning medan de flesta arbetstillfällen finns inom olika bristyrken som kräver erfarenhet och/eller utbildning.
- Matchningsproblematiken med obalanser mellan tillgång och efterfrågan av arbetskraft har funnits under flera år.
- Cirka 8 000 kvinnor och män arbetspendlar från Malmö till Danmark. De räknas inte in i Arbetsförmedlingens statistik, vilket gör arbetslösheten någon procent högre i jämförelse med andra städer.

Malmö har ett blomstrande näringsliv med stark tillväxt och stor framtidstro. Varje dag startas 8 företag i Malmö. Under de senaste 10 åren har det i genom-

snitt startats 2 600 nya företag varje år. Under 2015 startades 13,4 företag/1000 invånare i Malmö. Jämfört med Stockholm 17,9 företag, Göteborg 13,0 och Sverige totalt 11,9. Det finns en stor entreprenörsanda i Malmö och staden har under flera år placerat sig högt på rankinglistor över nyföretagande i Sverige.

Näringslivet i Malmö är varierat och omfattar många olika branscher, vilket ger staden en bra bredd av arbetstillfällen. Med drygt 63 000 kvinnor och män som arbetspendlar till Malmö från andra kommuner, fungerar Malmö som en viktig hubb i den regionala ekonomin. Investeringar i infrastruktur, som exempelvis Citytunneln, har förbättrat pendlingsmöjligheterna ytterligare. Investeringar i infrastruktur, lokalt och regionalt, är en viktig faktor och flera nya projekt är under utveckling, så som Malmöringen, metro till Köpenhamn, höghastighetståg och Fehmarn Bält-förbindelsen.

Malmö har störst andel förvärvsarbetande inom företagstjänster (15 procent) och handel (15 procent), därefter kommer vård, omsorg och sociala tjänster (14 procent) följt av utbildning (10 procent). Det är framför allt kunskapsintensiva branscher så som företagstjänster, IT och utbildning som visar den största ökningen. Endast 6,5 procent arbetar inom tillverkning. Detta är en lägre siffra än Sverige som helhet där 12 procent arbetar inom tillverkning.

Näringslivet står för 70 procent av Malmös arbetstillfällen och offentlig verksamhet för 26 procent (i riket som helhet är motsvarande siffror 68 procent och 27 procent). Fördelningen mellan de olika sektorerna i Malmö liknar fördelningen i riket som helhet. Sedan 2011 har det endast skett mycket små förändringar i denna fördelning.

Det finns stora skillnader avseende var kvinnor och män i Sverige och i Malmö arbetar. Malmö har en något mindre könsegregerad arbetsmarknad än riket som helhet men inte desto mindre arbetar 82 procent av alla förvärvsarbetande män inom näringslivet jämfört med 56 procent av de förvärvsarbetande kvinnorna. Inom den kommunala sektorn är könsfördelningen omvänd med 25 procent av kvinnorna och 7 procent av männen.

## Utmaningar och möjligheter

Det är god fart i svensk ekonomi drivet av den inhemska efterfrågan, och den positiva konjunkturen bedöms fortsätta under 2016. Även i Danmark är konjunkturindikatorerna positiva även om tillväxtutsikterna är något svagare än de svenska. Sysselsättningen i Skåne bedöms öka inom de flesta branscher. Branschgrupperna privata tjänster och byggverksamhet står för den största tillväxten på arbetsmarknaden. Också inom industri och offentliga tjänster syns förbättringar vad gäller antalet arbetstillfällen även om dessa är svagare än den allmänna trenden.

Det finns många goda förutsättningar för en fortsatt positiv utveckling i Malmö, men även en del utmaningar så som till exempel att öka sysselsättning-

en, matchning på arbetsmarknaden, trygghet, bostadsbyggande samt hög kvalitet på skolor. Näringslivsarbetet ska bidra till en långsiktigt hållbar utveckling i Malmö som kan möta samhällsutmaningarna. Utmaningarna skapar även möjligheter som är viktiga att ta tillvara i genomförandet av näringslivsarbetet.

### **Brist på arbetskraft**

Antalet bristyrken bedöms öka under 2016 enligt Arbetsförmedlingens senaste prognos. Av totalt 174 yrken kommer det att vara brist på kvalificerad arbetskraft i 107 yrken under fjärde kvartalet 2016. Bristyrkena återfinns inom flera olika områden bland annat bygg, hälso- och sjukvård, pedagogiskt arbete, tekniskt arbete, tillverkningsarbete samt installation, drift och underhåll. Samtidigt kommer det att råda överskott på arbetskraft inom 32 yrken. Flertalet av bristyrkena kräver en längre eftergymnasial utbildning eller ställer höga krav på yrkesfärdigheter och hantverksskicklighet medan överskottsyrkena främst utgörs av yrken med kortare utbildning.

Långsiktigt går utvecklingen mot fler jobb inom tjänstesektor och färre inom industrin. Utbildningskraven ökar inom alla sektorer, vilket gör att en allt större andel av de arbetslösa inte motsvarar företagets kompetensbehov. Digitaliseringen i kombination med automatiseringen och robotiseringen skapar genomgripande förändringar för både företag och offentliga verksamheter. Digitaliseringen ökar rörligheten och skärper konkurrensen genom möjligheter att effektivisera befintliga verksamheter och att skapa helt nya affärskoncept. Den påverkar också i snabb takt efterfrågan på såväl nya tjänster som på arbetskraft.

### **Kompetensförsörjning**

Malmö står inför utmaningar när det gäller att säkra en långsiktig kompetensförsörjning som leder till en bra matchning mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft med rätt utbildning och kompetens. Den samlade bilden av arbetsmarknadsläget i Malmö är tudelad. Å ena sidan är konjunkturen god, nya jobb skapas, sysselsättningen ökar och antalet arbetslösa med efterfrågad kompetens och utbildning minskar. Å andra sidan är arbetslösheten fortsatt hög med fler arbetslösa med svag ställning på arbetsmarknaden och fler yrken med arbetskraftsbrist. Malmö har större befolkningsandel utan gymnasieutbildning och en betydligt högre andel arbetslösa bland de utan gymnasieutbildning, vilket bidrar till större utmaning än övriga storstadsregioner.

Utmaningar med kompetensförsörjningen behöver ses i ett regionalt perspektiv. En fungerande samverkan och dialog avseende strategiska frågor inom kompetensförsörjningsområdet mellan lokal, regional och nationell nivå, liksom mellan berörda politikområden, är avgörande. Ingen enskild nivå eller sektor kommer ensam att kunna lösa utmaningarna på kompetensförsörjningsområdet.

### **Migranter**

Den stora flyktinginströmningen under 2015 kommer sannolikt att påverka arbetsmarknaden i Malmö under innevarande mandatperiod. Utrikes födda utgör en grupp med svag förankring på arbetsmarknaden och i synnerhet korttidsutbildade utrikes födda kvinnor och män. Att i nuläget göra en detaljerad

bedömning av flyktingströmmens inverkan på arbetsmarknaden är dock svårt då den bland annat beror på migrationsverkets handläggningstider och effekten av statliga och kommunala arbetsmarknads- och vuxenutbildningsinsatser.

### **Gränshinder**

Undanröjandet av gränshinder i Öresundsregionen är viktigt för de medborgare och företag som verkar i regionen. En faktor som bör beaktas är utvecklingen av arbetspendling samt möjliga effekter av de gränskontroller som införts över Öresund. Öresundsinstitutet lyfter fram två möjliga effekter, dels att färre företag är benägna att flytta sina huvudkontor till Malmö, dels att nuvarande och förväntade framtida gränspendlare (som bor i Sverige) väljer att arbeta i Sverige istället för Danmark. Bedömningen av gränskontrollernas inverkan på arbetsmarknaden är svår eftersom den beror på hur lång tid kontrollerna kommer att finnas, hur de påverkar restiden, arbetspendlarnas syn på pendlingen och effekten för bilden av Malmö som attraktiv stad nära en stor internationell flygplats.

### **Bostadsmarknaden**

En förutsättning för att attrahera och behålla arbetskraft med bred kompetens är att bostadsmarknadens mekanismer fungerar tillfredsställande och att det finns tillgång till bostäder på bostadsmarknaden. Den sammantagna tillväxten av boende, arbetsplatser, handel, industri och besöksnäring i Malmö och regionen ställer vidare krav på att övergripande infrastrukturåtgärder planeras och genomförs i rätt tid och på rätt plats. Inom ramen för arbetet med Sverigeförhandlingen hanteras den nationella satsningen på höghastighetståg mellan Stockholm och Göteborg respektive Malmö och dess relation till lokal infrastruktur och bostadsbyggande. En viktig del i förhandlingsuppdraget är att öka kollektivtrafiken, förbättra tillgängligheten och öka bostadsbyggandet i de tre storstäderna.

### **Ekologisk hållbar utveckling**

En av de långsiktigt viktigaste framtidsutmaningarna handlar om att åstadkomma en ekologiskt hållbar utveckling. Den övergripande utmaningen handlar om att hitta vägar att åstadkomma en utveckling och en tillväxt som både ekologiskt och ekonomiskt är hållbar, och att göra det på ett sådant sätt att vi möter de lokala och nationella miljöproblemen samtidigt som vi bidrar till en bättre global miljö. Den ekologiskt hållbara utvecklingen måste gå hand i hand med en ekonomiskt hållbar utveckling. Målet är en hållbar tillväxt och att utvecklas mot en grön ekonomi – en ekonomi som förmår fortsätta generera resurser som ökar det ekonomiska välbefinnandet och det mänskliga välbefinnandet samtidigt som miljörisker och förbrukningen av naturkapital och ändliga naturresurser reduceras.

Förnybar energi, miljöteknik, energieffektivisering, samhällsplanering och bygande, hållbara transporter och fordon, turism och jordbruk är några exempel på områden där omställning behövs. Klimatfrågan ställer särskilt hårda förändringskrav på trafiken. Effektivare person- och godstransporter och smart logistik är både en nödvändighet och en möjlighet för Malmö och stadens näringsliv.

## **Globalisering**

Skiftet från en internationell ekonomi baserad på handel med färdiga produkter till en ekonomi som i allt högre grad är baserad på globala värdekedjor, innebär även att regioner och företag i olika delar av världen påverkar varandra i större utsträckning än tidigare. Även för mindre företag är det viktigt att exportera och ta del av den globala ekonomin. Globala värdekedjor skapar nya möjligheter för bland annat småföretag på lokal nivå att delta i de globala marknaderna

Digitaliseringen i form av bland annat e-handel, elektroniska betalningar och e-förvaltningslösningar gör att även små företag med rätt produkt kan sälja på en global marknad. Dessa behöver stöd i ett tidigt skede av utvecklings- och affärsutvecklingsprocessen för att bli exportörer på lång sikt.

Utmaningarna för små och medelstora företag är ofta gemensamma oavsett bransch: tillgång till finansiering, kompetensförsörjning, förenklingsfrågor och digitalisering. En ökad internationalisering ger ökade exportmöjligheter samt företagssamverkan över gränser. Öppenhet mot omvärlden innebär för Malmö att öka samarbete och samverkan med andra städer nationellt och internationellt.

Internationellt starka forsknings- och innovationsmiljöer är en av de allra viktigaste konkurrensfaktorerna i den globala konkurrensen. För små och internationellt beroende länder som Sverige, blir behovet av att fokusera satsningarna på ett antal starka miljöer med internationell lyskraft avgörande för framtida tillväxt. På ett övergripande plan innebär globaliseringen ökad konkurrens om produktion, FoU och kompetens. Mer specifikt handlar den om att kunna skapa ett antal spjutspetsar som syns globalt, för att Malmös företag ska bli attraktiva för investeringar, inte minst inom FoU.

## **Kreativa näringar**

Nya näringar som växer fram inom den kulturella och kreativa sektorn är viktiga för staden och bidrar till utvecklingen av tjänstesektorn. De omfattar näringar som har sitt ursprung i individuell kreativitet och talang, till exempel inom reklam, arkitektur, hantverk, design, mode, konst, dans, författande, film, video, mjukvara och musik. De kreativa och kulturella näringarna är viktiga för stadens utveckling på flera sätt, till exempel för kulturutveckling, arbetstillfällen, tillväxt, export, handel, turistintäkter, identitetsskapande, en god livsmiljö samt ökat upplevelseinnehåll i traditionella produkter. Därutöver finns konstnärliga högskolor (teater, konst och musik), Malmö högskola, serietecknarutbildningar, folkhögskolor etc. samt närhet till utbildningar i Köpenhamn, Lund mm.

## **Besöksnäringen**

Besöksnäringen blir allt viktigare för sysselsättning och ekonomisk tillväxt. Besöksnäringen är den snabbast växande näringen i Sverige med en exportökning med 18 % under 2015. Besöksnäringen är också viktig för bilden av Sverige utomlands, för lokal och regional utveckling och attraktionskraft samt som stöd för övrigt näringsliv. För att öka konkurrenskraften i besöksnäringen och få fler besökare behövs ett utvecklat samarbete mellan olika aktörer på olika

nivåer i samhället inom bland annat natur- och kulturmiljö, evenemang, kulturella verksamheter, värdskap, fysisk miljö och infrastruktur.

## Prioriterade områden

För att bidra till att nå kommunens mål och möta samhällsutmaningarna har fem prioriterade insatsområden identifierats för näringslivsarbetet fram till 2022. Dessa har identifierats utifrån erfarenheter av genomfört näringslivsarbete, olika kunskaps- och analysunderlag samt i dialog med näringslivsaktörer och andra lokala och regionala aktörer. Respektive prioriterat område innehåller i sin tur förslag på åtgärder som ska vara vägledande i utveckling och genomförandet av näringslivsstrategin.

Hållbarhetsdimensionerna ska vara en integrerad del av näringslivsarbetet och ligga till grund för alla prioriteringar. Hela Malmös attraktionskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas tillvara på ett sådant sätt att det bidrar till hållbar lokal tillväxt och utveckling. Det innebär bland annat att miljö-, jämställdhets- och integrationsperspektiven på ett tydligt sätt ska integreras i stadens näringslivsarbete.

De fem områden som behöver prioriteras för att förbättra näringslivsklimatet i Malmö är *Malmö i sin omvärld*, *Attraktiva miljöer och tillgänglighet*, *Innovation och företagande*, *Kompetensförsörjning*, samt *Kommunal service*.

### 1. Malmö i sin omvärld

Malmös strategiska geografiska läge ger goda möjligheter att ytterligare förstärka samverkan med närliggande städer, regioner och länder. Det är viktigt att Malmö stad även fortsättningsvis aktivt medverkar i och drar nytta av möjligheterna med europeiskt och internationellt samarbete. Den demografiska utvecklingen och den pågående regionförstoringen innebär att invånare, besökare och företag verkar i ett funktionellt storstadsområde som sträcker sig över kommungränserna. Stadens dynamik, utvecklingskraft och innovativa livsmiljöer attraherar ständigt nya invånare, besökare och företag. Genom strategiska gränsöverskridande samarbeten kan staden och lokala aktörer uppnå en kritisk massa och kompletterande kompetenser inom viktiga utvecklingsområden, såsom arbetsmarknad, forskning, utbildning och innovationsmiljöer.

#### Globalisering och internationalisering

Produktionen av varor och tjänster är idag tätare sammanlänkad i den internationella konkurrensen, vilket samtidigt innebär att den också har blivit alltmer fragmenterad och utspridd över världen. Det blir allt viktigare för näringslivet att dra nytta av globaliseringens möjligheter och därmed ökar även betydelsen av internationella samarbeten. När företagandet blir mer gränsöverskridande behöver även staden ha ett gränsöverskridande perspektiv.

Malmö som stad behöver vara internationellt konkurrenskraftig för att kunna attrahera kompetens, företag och kapital. Konkurrenskraftiga städer står också

bättre rustade för att möta bland annat konjunktursvängningar och olika samhällsutmaningar. Därför är det viktigt att staden profilerar sig och gör Malmö attraktivt för utländska företag, investerare, forskare, studenter, arbetskraft och besökare.

Malmö stads internationella arbete omfattar både den globala och den europeiska arenan. I ett globalt perspektiv har staden upparbetade relationer på den internationella arenan och ingår i internationella nätverk. På den europeiska arenan bedriver staden arbete genom EU-kontoret i Bryssel samt genom medverkan i olika europeiska samarbeten, organisationer och nätverk.

**→ Malmö stad ska bedriva ett aktivt internationellt samarbete för att öka förutsättningarna för ett diversifierat och konkurrenskraftigt näringsliv.**

**→ Malmö stad ska främja gränsöverskridande erfarenhetsutbyte och lärande inom näringslivsutveckling och entreprenörskap.**

**→ Malmö stad ska utveckla strategiskt samarbete över nationsgränser för att stärka stadens forsknings-, utbildnings- och innovationsmiljöer.**

**→ Malmö stad ska arbeta aktivt för att erhålla externt finansiellt stöd till insatser för ökad konkurrenskraft och entreprenörskap samt ökad sysselsättning, bostadsbyggande och hållbar infrastruktur.**

### **Storstadsregionen Malmö**

Malmö stads regionala samverkansarenor utgörs bland annat av mellankommunala samarbeten med Köpenhamn och Lund, samverkansorganet MalmöLundregionen och regionala aktörer som till exempel Region Skåne, Greater Copenhagen and Skåne Committee och Kommunförbundet Skåne. Stadens nationella arbete inbegriper de andra storstäderna samt riksdagen, regeringen, departement och myndigheter samt andra organisationer.

Det är av stor vikt att ta tillvara möjligheter till kritisk massa och föra samman kompletterande verksamheter och kunskap i en geografisk närhet. Genom strategiska partnerskap mellan bland annat aktörer på regional nivå, innovationsmiljöer och kluster kan samarbetet i närområdet också utvecklas mot att bli en plattform för förbättrad konkurrenskraft på tillväxtmarknader. Såväl spets som mångfald av branscher är styrkor som krävs för att kunna utveckla attraktiva miljöer och starka kluster som kan bli mer synliga och hävda sig i en global tilltagande konkurrens.

**→ Malmö stad ska förstärka och vitalisera samarbetet inom MalmöLund-regionen för att möjliggöra förbättrad matchning på arbetsmarknaden och för att utveckla samarbetet i etableringsfrågor och stärka innovationsmiljöerna genom att involvera näringsliv och lärosäten i samarbetet.**

**→ Malmö stad ska stödja utvecklingen av European Spallation Source (ESS) och Max IV, samt främja näringslivets möjligheter av forskningsanläggningarna.**

→ *Malmö stad ska utveckla samarbetet inom Greater Copenhagen and Skåne Committee och med Köpenhamns kommun kring gemensam marknadsföring för att locka etableringar, investeringar och talanger från internationella företag.*

→ *Malmö stad ska arbeta aktivt med att undanröja gränshinder i Öresundsregionen samt med påverkansarbete för att få regeringarna i Sverige och Danmark att intensifiera detta arbete.*

## **2. Attraktiva miljöer och tillgänglighet**

Möjligheten att erbjuda goda livs- och boendemiljöer är avgörande för att attrahera, behålla och utveckla såväl kompetenser som företag och kapital. Tillgång till bland annat utbildning, infrastruktur, arbetsmarknad, service, it, kultur och boende är viktiga förutsättningar för en attraktiv miljö där människor och företag kan verka och växa. Hur attraktiv boende- och levnadsmiljön är i en stad eller stadsdel påverkar var man bosätter sig. Bra infrastruktur i form av goda transportmöjligheter, god kollektivtrafik, god energiförsörjning och digital kommunikation är avgörande för en stads näringslivsattraktivitet. Infrastrukturen påverkar också besöksattraktiviteten. Tillgängligheten till Malmö hamn (CMP), Malmö Airport och Copenhagen International Airport har en avgörande betydelse för att attrahera nya företag till och stärka befintligt näringsliv i Malmö och regionen.

### **Attraktiv livsmiljö**

En attraktiv urban miljö lockar talanger, företag och investeringar och är därför viktig för stadens konkurrenskraft. Tillgång till arbete, utbildning, samhällsservice och kultur- och fritidsaktiviteter utgör grundläggande förutsättningar för stadens tillväxt och attraktivitet. Med samhällsservice avses den service där kommunen ansvarar för att tillgodose medborgarnas behov, vilket inkluderar exempelvis förskolor, grundskolor, gymnasieskolor, särskilda boenden för äldre, boenden enligt LSS samt anläggningar för fysisk eller kulturell aktivitet. En skola med hög kvalitet – från förskola till gymnasium – spelar en viktig roll för ett flyttbeslut både för den som byter bostadsort inom ett land eller flyttar över nationsgränserna. Även ett företags etableringsbeslut påverkas av utbildningsmöjligheter för de anställdas barn och sysselsättning till eventuella partners.

Kultur och hela den kulturella och kreativa sektorn har betydelse för att skapa attraktiva samhällen. Ett rikt kulturutbud bidrar till att folk lockas till och vill besöka städer och platser. Aktiviteter inom kultur och fritid som t ex arrangeras av idéburna organisationer och idrottsföreningar, bidrar till social sammanhållning och är betydelsefullt för att livsmiljön och bostadsorten ska upplevas som attraktiv. Tillgången till idrottsanläggningar har också stor betydelse.

För att stärka attraktionskraften och öka malmöbornas livskvalitet är arbetet med attraktiva livsmiljöer, jämställdhet och mångfald viktigt. Det krävs ett

medvetet arbete med öppenhet för att stimulera förmågan till nytänkande och kreativitet. Malmö ska präglas av öppenhet och mångfald som gör det attraktivt för individer från hela världen att arbeta här.

**→ Malmö stad ska arbeta aktivt och sammanhållande så att människor vill leva och verka i samt besöka Malmö.**

**→ Malmö stad ska arbeta aktivt för att det i Malmö ska finnas ett attraktivt utbud av grund- och gymnasieskolor, även internationellt, vuxenutbildning samt högskoleutbildningar.**

**→ Malmö stad ska skapa förutsättningar för att det ska finnas en god IT-infrastruktur i Malmö för såväl näringsliv, besökare och invånare.**

**→ Malmö stad ska utveckla samverkan med näringslivet för att förbättra det brottsförebyggande arbetet generellt och särskilt runt allmänna platser samt avseende den organiserade brottsligheten.**

### **Ett hållbart och effektivt transportsystem**

Det är viktigt att Malmös roll som tillväxtmotor för näringsliv och arbetstillfällen, som attraktivt centrum för handel, service och kultur och som attraktiv boendemiljö förstärks genom en effektiv och hållbar infrastruktur. En långsiktigt hållbar transportförsörjning är en förutsättning för näringslivets konkurrenskraft och investeringsvilja. Ett långsiktigt hållbart transportsystem ska vara samhällsekonomiskt effektivt, bidra till att uppfylla miljökvalitetsmålen samt vara tillförlitligt, tryggt och säkert för alla medborgare och för näringslivets transporter.

En god tillgänglighet med olika trafikslag inom, till och från Malmö bidrar till att stimulera arbetsmarknadsregionen och är gynnsamt för såväl malmöbor som inpendlare, näringslivet och besöksnäringen i staden. Infrastruktur knyter ihop staden och är en central förutsättning för en växande ekonomi, ökad befolkning, förbättrade möjligheter till pendling, besök och ökad sysselsättning. För att uppnå ett långsiktigt hållbart transportsystem är det nödvändigt med en ökad användning av kollektiva färdmedel tillsammans med bättre förutsättningar för förflyttningar till fots och med cykel. För att Malmö ska kunna växa hållbart måste det ske satsningar på alternativ till ökad framkomlighet för biltrafiken, dvs. med ökad tillgänglighet och framkomlighet för cykel-, gång- och kollektivtrafik.

En hållbar godstrafik bidrar till att möjliggöra en mer tät, grön, nära och funktionsblandad stad och bidra till ett mer attraktivt Malmö. Samordnad varudistribution och samlastning är ett sätt att effektivisera godstrafiken vilket leder till minskade körsträckor för tung trafik i staden. Attraktiviteten för centrum ökar om antalet stora fordon på affärsgatorna minimeras. På samma sätt som kommunens egna varuflöden kan samlastas skulle också varuflöden till näringslivet i staden kunna samlastas.

**→ Malmö stad ska verka för att den kollektivtrafik som försörjer Malmö ska vara av hög kvalitet och att trafiklösningen är dimensionerad efter behov.**

**→ Malmö stad ska arbeta aktivt för en fungerande mobilitet genom att identifiera och överbrygga fysiska och upplevda barriärer i Malmö.**

**→ Malmö stad ska särskilt beakta näringslivets behov vid planering och utveckling av infrastruktur.**

**→ Malmö stad ska arbeta för en hållbar godstrafik i samverkan med näringslivet.**

**→ Malmö stad ska genomföra projekt för förbättrad lastning/lossning, avfallshantering samt cykellogistik i centrum.**

### **Fysisk planering och utveckling samt boende**

Hur den fysiska miljön utformas har stor betydelse för såväl näringslivets utveckling och konkurrenskraft som för utvecklingen av attraktiva livs- och boendemiljöer. Bostadsförsörjning och tillgång till attraktiva och ändamålsenliga bostäder är en angelägen fråga för staden. Med växande funktionella regioner och förbättrad tillgänglighet ökar dessutom behovet av ett regionalt och regionöverskridande perspektiv i den fysiska planeringen och i planeringen av bostadsförsörjningen.

Att skapa goda förutsättningar för näringslivet handlar bland annat om att tillgången till mark, lokaler och bostäder fungerar liksom att hanteringen av planärenden och bygglov är effektiv. Malmö stad ska ha en aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets etableringsförutsättningar. Det är väsentligt att Malmö kontinuerligt kan tillgodose lokal- och markbehov för företag, såväl för små och medelstora företag som för internationella storföretag som önskar etablera sig i Malmö eller utöka sin verksamhet. Det är angeläget att ett varierat utbud av lokaliseringsmöjligheter kan erbjudas, så att företag kan hitta rätt plats för sin verksamhet. Malmö stad ska ha en väl fungerande intern etableringsprocess och mottagningsservice. Ett viktigt inslag är en dialog med näringslivet – såväl för att förmedla stadens långsiktiga visioner som för att lösa konkreta frågor i samband med etableringar och företagslokaliseringar.

Malmö stad ska verka för att stadsplaneringen skapar goda urbana lokaliseringsförutsättningar genom att skapa kommersiella förutsättningar i bottenvåningar; att nyttja stationslägen, dess kommersiella hävstång och attraktivitet ur ett etableringsperspektiv; samt planera för fastigheter med blandad funktion och verksamhet. Fördjupad lokal kunskap är centralt för att få till ett framgångsrikt, lokalt näringslivsutvecklande arbete. Samarbete med fastighetsägarna är väldigt viktigt. Det är även viktigt att profilera områden i staden som inte är utpekade som utbyggnads/exploateringsområden.

→ *Malmö stad ska sträva efter att ha god tillgång till mark, lokaler och bostäder.*

→ *Malmö stad ska ha en god planberedskap och en process för markhantering som är transparent och effektiv.*

→ *Malmö stad ska på ett ekonomiskt, rationellt och miljömedvetet sätt förädla och iordningställa kommunens mark för verksamheter.*

→ *Malmö stad ska tillgodose ett varierat utbud av etableringsmöjligheter för nya arbetsplatser. Det innebär dels att i blandad stadsbebyggelse möjliggöra för attraktiva lägen för stora och små kontorsetableringar, handel och samhällsservice.*

→ *Malmö stad ska främja en positiv näringslivsutveckling i samtliga områden i staden. Det innebär att staden även ska marknadsföra nya, lokala områden som etableringsplatser.*

### **3. Innovation och företagande**

Innovations-, företags- och entreprenörskapsklimatet har en avgörande betydelse för näringslivets konkurrenskraft. Universitet och högskolor har en viktig roll för utvecklingen av innovationer och ett stärkt samarbete mellan lärosäten, företag och det omgivande samhället är viktigt för att möta den ökande internationella konkurrensen. Av stor betydelse är även att bedriva ett strategiskt arbete för att ta vara på den kunskap och entreprenöriella potential som finns hos utrikes födda.

#### **Näringslivets innovations- och konkurrenskraft**

Innovationer är viktiga för att stärka städernas förnyelseförmåga och näringslivets konkurrenskraft. Forskning, utveckling och innovation är centrala delar för att skapa tillväxt. För att kunna dra nytta av globaliseringens fördelar ställs krav på ekonomins förmåga till ständig anpassning till nya förutsättningar. Ett innovativt och dynamiskt näringsliv med god anpassningsförmåga är centralt för tillväxt och sysselsättning.

Begreppet innovation har breddats från att tidigare omfattat tekniska produkter och processer till att nu även inbegripa tjänster, upplevelser, organisationssätt, marknadsföring och hur man tar sig an sociala utmaningar tillsammans. Innovationssystem består av aktörer, nätverk och institutioner som är ömsesidigt beroende av varandra i innovationsprocessen. Aktörerna kan bestå av näringsliv, universitet/högskolor, offentlig och ideell sektor som är involverade i en komplex väv av formella och informella nätverk.

Att stärka de innovativa miljöerna och främja samverkan inom och mellan innovationssystemen är viktigt för samhällets innovationskraft, näringslivets konkurrenskraft och en hållbar tillväxt i staden. Det är nödvändigt att förutsättningarna för innovation ständigt utvecklas och förbättras, speciellt att öka

förståelsen för vilka förutsättningar och drivkrafter som driver innovation och förnyelse.

För att främja de innovationer som sker löpande i små och medelstora företag är det betydelsefullt att dessa företag kan få stöd i form av t ex nätverk, kompetens, kapital, varu- och tjänsteutveckling utifrån deras unika behov, samt ges möjlighet att använda staden som testbed arena. Här spelar bland annat innovationskontor, forskningsparker och inkubatorsverksamhet en viktig roll för att stimulera framväxten av nya och kunskapsintensiva tillväxtföretag.

**→ Malmö stad ska främja innovativa miljöer, entreprenörskap, en mer entreprenöriell miljö samt skapa förutsättningar för fler och växande företag.**

**→ Malmö stad ska tillgängliggöra och optimera användningen av test- och demonstrationsanläggningar i staden.**

**→ Malmö stad ska skapa mötesplatser som kan bli attraktiva noder i globala kunskaps- och innovationsnätverk och plattformar.**

**→ Malmö stad ska utveckla en innovationsarena med kopplingar mellan små och medelstora företags innovationsbehov och högskolans utbildningar, samt mellan studenter och små och medelstora företag.**

**→ Malmö stad ska ta fram en innovationsstrategi för att bidra till att vidareutveckla forsknings- och innovationssystem samt stärka samarbetet mellan högskola/universitet, forskning, företag, samhälle och den ideella sektorn.**

### **Företagande och entreprenörskap**

Jobbskapandet i ekonomin är allt mer beroende av tillväxt i små och medelstora företag. Malmö behöver ett näringsklimat där många människor, oavsett ålder, kön eller bakgrund, ser möjligheter, satsar och har tillgång till de resurser och stöd de kan behöva i kritiska utvecklingsskeden. Förmågan att förenkla för företagen, att attrahera, behålla och utveckla kompetens, skapa tillgång till kapital och att ta tillvara på nationella och internationella kontakter är av central betydelse för utvecklingskraften i staden.

Ett effektivt främjandesystem på lika villkor förutsätter hög kompetens och lärande i berörda organisationer, för att kunna möta behoven även från nya branscher, nya affärsmodeller och olika grupper. Det kan till exempel finnas behov av ökad kunskap om social ekonomi, digitaliserade tjänster och digitalt baserade företag, cirkulära affärsmodeller och kunskap om nya näringars förutsättningar och potential för att anpassa program och kommunikationsinsatser. För att nå ökat genomslag av insatserna är det viktigt att utgå från lokala förutsättningar, att samverka tvärsektoriellt och att kombinera entreprenörskaps- och innovationsåtgärder.

Kontakter och nätverkande är centralt för att starta nya företag, utveckla företag och för entreprenöriella processer. Enskilda entreprenörer och innovatörer är ofta starkt kopplade till de miljöer de bor och lever i. Samtidigt blir både globala nätverk samt lokala och regionala samarbeten allt viktigare för entreprenörskap och för att öka spridningen av innovationer. Många utlandsfödda malmöbor har sina rötter i två kulturer och behärskar både språk och kulturella/sociala koder och har tillgång till nätverk, som ger många fördelar i utrikeshandel. Viktigt för företag är att de erbjuds stöd i sin internationalisering eller exportsatsning. Regeringens inrättning av regionala exportcentra, varav ett i Malmö, ska underlätta för företagen att få stöd till affärsutveckling och internationalisering. Små och medelstora företag som behöver hjälp med exportsatsningar ska kunna kontakta en exportrådgivare vid det regionala exportcentrat.

**→ Malmö stad ska ge god service till befintliga företag, nya företag och personer som vill starta företag.**

**→ Malmö stad ska tillsammans med näringslivet arbeta för att stimulera nyföretagande och entreprenörskap.**

**→ Malmö stad ska ta initiativ till och stödja mentorprogram mellan företagare och entreprenörer.**

**→ Malmö stad ska arbeta strategiskt och systematiskt för att attrahera fler investeringar och etableringar till Malmö.**

**→ Malmö stad ska vara en aktiv partner i exportfrämjande arbete och vid etableringen och driften av ett regionalt exportcentrum i Malmö.**

### **Kulturella och kreativa näringar**

Kulturella och kreativa näringar innefattar områdena arkitektur, design, film och foto, konst, litteratur, media, mode, musik, måltid, scenkonst, turism samt upplevelsebaserat lärande.

De kulturella och kreativa näringarna är en sektor som växer sig allt starkare i Malmö. Film, design och spelindustrin är branscher som är under stark utveckling och som har potential att bidra med såväl arbetstillfällen som till stadens attraktivitet. Malmö har en mycket stark position gällande de kulturella och kreativa näringarna eftersom flertalet av regionens ledande aktörer och bolag inom näringarna verkar i Malmö.

De kulturella och kreativa näringarna skiljer sig från andra för samhällsekonomin viktiga näringar, genom sin fragmentering i många små branscher och småskalighet i företagandet. Potentialen och tilltron till de kulturella och kreativa näringarnas möjligheter gör det viktigt att synliggöra och befästa positionen för kulturella och kreativa näringar i Malmö.

**→ Malmö stad ska ta tillvara på kreativa företag/idéer och skapa mötesplatser, kartlägga utbildningar och göra analyser av hur man på bästa sätt vidareutvecklar respektive område.**

**→ Malmö stads arbete med kulturella och kreativa näringar ska främja och utveckla samarbeten, ta plats i nationella och internationella nätverk och projekt.**

**→ Malmö stad ska utveckla och fördjupa branschkunskapen om kulturella och kreativa näringar genom att erbjuda kunskapsplattformar.**

**→ Malmö stad ska främja och utveckla nätverk, mötesplatser och miljöer för kulturella och kreativa näringar samt stärka samarbetet och erfarenhetsutbytet mellan inkubationsmiljöer för kulturella och kreativa näringar.**

**→ Malmö stad ska arbeta aktivt för att synliggöra Malmös attraktivitet som etableringsort för internationella aktörer inom de kreativa näringarna.**

**→ Malmö stad ska främja utbildningar inom området kulturella och kreativa näringar**

### **Besöksnäring**

Malmö fortsätter att växa som besöksdestination. Samtidigt ökar konkurrensen om besökarna och det har aldrig varit så viktigt att samverka för att stärka Malmös attraktivitet som nu. Alla möten, konferenser, kongresser, evenemang och den mångfald av aktiviteter som äger rum på Malmös många scener, klubbar, restauranger och arenor året runt gör Malmö till en attraktiv stad att uppleva och skapar tillväxt och sysselsättning.

Den totala turistomsättningen i Malmö beräknas uppgå till ca 6,2 miljarder och antalet årsverken inom turismen i Malmö till ca 4 500. Malmö har klara konkurrensfördelar genom ett fördelaktigt geografiskt läge och ett dynamiskt när-område. Tillgängligheten och det geografiska läget är några av huvudanledningarna till att Malmö växer som mötesstad och besöksstad. Flygförbindelser, tågtrafik, färjetrafik, busstransporter osv. måste fungera och stimuleras och arbetet med tillgänglighetsfrågor sak ha en hög prioritet i destinationsutvecklingsarbetet.

Malmö ska fortsätta att utvecklas och stärkas som regional handels- och besöksort. Ett attraktivt city, handelsplatserna i staden, kongress- och mässfaciliteter, evenemang och nöjen bidrar till detta. En bra regional samverkan som stärker den totala konkurrensförmågan förutsätter att destinationerna aktivt söker varandra för samarbeten och inkluderar varandra i vars och ens erbjudanden och marknadskommunikation. Malmö stad ska säkerställa att besöksnäringen kan utvecklas utifrån hållbara perspektiv.

**→ Malmö stad ska utveckla Malmöns roll som nav för besök i kringdestinationer.**

**→ Malmö stad ska göra en målmedveten satsning för att öka antalet evenemang, möten, kongresser och konferenser.**

**→ Malmö stad ska arbeta aktivt tillsammans med besöksnäringen för att ha en hög klass och hållbara anläggningar och deras kringtjänster.**

**→ Malmö stad ska främja och stötta etablering av nya besöks-  
mål/reseanläggningar.**

### **Miljödriven näringslivsutveckling**

Malmö stad har högt uppsatta miljömål och ambitionerna för en hållbar stadsutveckling kan ge synergier för näringslivet. Malmö stad ska aktivt verka för en miljödriven näringslivsutveckling. Staden ska stimulera miljö- och energiteknikområdet, dels för att företagare generellt har stora investerings- och utvecklingskostnader, vilket gör behovet av offentligt stöd stort, dels mot bakgrund av att de färdiga produkterna, de tekniska innovationerna, ofta nyttjas i system som tillhandahålls och ägs av offentligt drivna och ägda organisationer och bolag.

Ny och miljövänlig teknik efterfrågas i allt högre grad, till exempel när energi- och transportsystem ska ställas om för att möta miljö- och klimatutmaningarna. Genom att erbjuda utvalda delar av stadens miljöer för att testa nya innovationer och tillhandahålla den tekniska kompetens som finns är staden en viktig resurs då miljö- och energitekniken ska erövra nya marknader. Miljödriven näringslivsutveckling har potential i alla branscher och kan bidra till ökat företagande, exportmöjligheter och sysselsättning i stadsregionen. Det är därför viktigt att främja utvecklingen av små och medelstora företag som vill utveckla ett mer hållbart företagande.

Forsknings- och utvecklingsinsatser vars resultat bidrar till att utveckla och tillämpa nya miljöanpassade lösningar för hållbar produktion och konsumtion är viktiga. För att ta tillvara forskning och utveckling samt främja kunskapsuppbyggnad, nya hållbara affärsmöjligheter och innovationer är det betydelsefullt att främja samverkansprojekt mellan staden, näringslivet, universitet och högskolor, forskningsinstitut och forskningsparker.

**→ Malmö ska stärka befintliga cleantech-företag och attrahera nya företagsetableringar.**

**→ Malmö stad ska ge möjligheter att testa innovativ miljöteknik genom att erbjuda testbed.**

**→ Malmö stad ska vara pådrivande i arbetet med industriell symbios och verka som facilitator.**

→ *Malmö stad ska stimulera lokala satsningar på kunskaps- och teknikutveckling samt produktion av vindkraft, solceller och andra förnybara energislag så att arbetstillfällena kan skapas.*

→ *Malmö stad ska arrangera internationella kongresser om klimat, energi och miljö tillsammans med näringslivet och andra relevanta aktörer.*

#### **4. Kompetensförsörjning och matchning**

En väl fungerande kompetensförsörjning, som bland annat innebär en god matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft, ger möjlighet att möta de utmaningar som följer av den demografiska utvecklingen och urbaniseringen. Tillgång till arbetskraft med relevant kompetens är en förutsättning för att näringslivet i Malmö ska fortsätta att utvecklas. Brist på personer med rätt yrkeserfarenhet, rätt utbildning, och/eller arbetslivserfarenhet är de tre viktigaste orsakerna till att företagen har svårt att rekrytera.

En fungerande kompetensförsörjning är en långsiktig grund för att säkra välfärden och för att utveckla en bättre social sammanhållning. Förutsättningar för en fungerande kompetensförsörjning skapas om utbildnings- och arbetsmarknadssystemets olika delar samverkar med varandra och med det omgivande samhället, särskilt med näringslivet.

#### **Matchning på arbetsmarknaden**

Efterfrågan på arbetsmarknaden påverkas av befolkningsutvecklingen. När det gäller de demografidrivna branscherna barnomsorg, grundskola, gymnasieskola, hälso- och sjukvård och äldreomsorg är utvecklingen direkt kopplad till befolkningsutvecklingen. Andra viktiga faktorer för efterfrågeutvecklingen är antaganden om den ekonomiska utvecklingen, eventuella kompetensförskjutningar inom olika branscher samt antaganden om förändrade utbildningskrav inom olika yrken. Tillgångsutvecklingen påverkas främst av det beräknade antalet som examineras, som flyttar in och ut ur Malmö, som arbetspendlar in och ut ur staden, som vidareutbildar sig och som går i pension.

Trots att sysselsättningen i Malmö har ökat under de senaste fyra åren, i linje med den ökning som har skett i riket och i de andra storstäderna, är arbetslösheten fortsatt jämförelsevis hög. Malmö har en relativt hög andel arbetssökande med en svag förankring på arbetsmarknaden. Trots en ökad efterfrågan på arbetskraft står många, särskilt unga, utanför arbetsmarknaden. Tre av tio av Malmös arbetslösa har högst förgymnasial utbildning, medan de flesta arbetstillfällen finns inom olika bristyrken som kräver erfarenhet och/eller utbildning.

Givet de demografiska förändringarna, prognosticerat behov av kompetens och hög invandring, kommer det inte att räcka att enbart beakta utbudet av befintlig arbetskraft. För Malmö är det centralt att jobba med ett strukturerat synliggörande och tillvaratagande av kompetens hos utrikes födda och andra grupper som idag inte tas tillvara på arbetsmarknaden. Det behövs också ett strategiskt arbete kring inflyttning och invandring, boende och skola samt mot-

tagande av enskilda personer och familjer. Ett långsiktigt strategiskt arbete för kompetensförsörjning måste även inkludera planer för förbättrad dags- och veckopendling och därmed bidra till hållbar regionförstoring och regionintegrering.

För att finna lösningar på matchningsfrågan krävs ett intensifierat samarbete mellan näringslivet, utbildningsväsendet och de kommunala arbetsmarknadsinsatserna utifrån de behov (nu och i framtiden) som finns i näringslivet i termer av arbetskraft.

### **Validering**

Validering handlar om att synliggöra, erkänna, värdera och dokumentera människors tidigare kunskaper och kompetenser oavsett hur dessa har förvärvats. Validering kan ge behörighet till utbildning och bidrar till effektivare utbildningsinsatser, ökad anställningsbarhet och snabbare arbetsmarknadsetablering samt en ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Detta i sin tur stödjer kompetensförsörjningen i arbets- och näringslivet. Valideringsinsatser är därmed viktiga sett ur både utbildnings-, arbetsmarknads- och näringslivspolitiska perspektiv. Valideringen är värdefull för såväl den enskilde som för samhället.

**→ Malmö stad ska ha en nära och kontinuerlig dialog med näringslivet för att tidigt fånga upp kommande kompetensbehov.**

**→ Malmö stad ska aktivt arbeta för att förbättra valideringssystemet.**

**→ Malmö stad som arbetsgivare ska verka som föredöme för att alla människors kompetenser, kunskaper och erfarenheter ska tas tillvara.**

**→ Malmö stad ska utveckla den öresundsregionala samverkan för att förbättra matchningen på arbetsmarknaden inom Öresundsregionen.**

### **Utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande**

För att öka arbetskraftsutbudet är det avgörande att inkludera de grupper som idag står utanför arbetsmarknaden, inte minst de människor som har svårt att varaktigt etablera sig på arbetsmarknaden. I denna grupp återfinns exempelvis unga kvinnor och män som saknar en fullföljd gymnasieutbildning, nyanlända och anhöriginvandrare samt personer med olika former av funktionsnedsättningar. Många i dessa grupper behöver få möjlighet att snabbare komplettera och validera sin utbildning och sina yrkeskunskaper. Även en fungerande studie- och yrkesvägledning är viktig eftersom den bidrar till minskade avhopp och förbättrar matchningen genom bättre kunskap om vilka val som ger störst chans på arbetsmarknaden. I allt högre grad är även den kommunala vuxenutbildningen och folkbildningen av betydelse för att ge utrikes födda en möjlighet till utbildning som leder till arbete och tillräckliga kunskaper i svenska språket för att kunna delta i samhällslivet. Språkutbildningen är nyckeln för att individer som invandrat till Sverige ska kunna använda sin fulla kompetens på den svenska arbetsmarknaden. Det finns en stor förbättringspotential i språkutbildningen för dessa grupper. Ett strategiskt arbete för att bättre ta tillvara

befintlig arbetskraft är att skapa fungerande strukturer för utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande. Utbildningens infrastruktur i form av utbildningsinstitutioner, fysiska eller digitala, där människor kan få tillgång till utbildning, är central.

Samråd och nära dialog mellan näringsliv, utbildningsanordnare, myndigheter och organisationer har stor betydelse för kompetensförsörjningen. Det ger ökad kunskap och översikt, samordning av behovsanalyser inom kompetensförsörjnings- och utbildningsområdet, ökad samverkan kring kompetensförsörjning och utbildningsplanering, och ökad kunskap om utbud och efterfrågan av olika utbildningar.

**→ *Malmö stad ska, i samverkan med relevanta aktörer, ta fram en strategi för vuxnas lärande som underlättar etableringen på arbetsmarknaden.***

**→ *Samarbetet mellan studie- och yrkesvägledarna och lärarna inom Sfi ska stärkas och utvecklas.***

**→ *Malmö stad ska aktivt arbeta för att genomföra fler utbildningsalternativ där språkutbildningen inom Sfi skräddarsys för att uppnå en viss yrkeskompetens.***

**→ *Malmö stads studie- och yrkesvägledning ska ha ett aktivt, kontinuerligt och väl fungerande samarbete med näringslivet, arbetsförmedlingen samt andra relevanta aktörer.***

### **Samverkan skola, akademi och näringsliv**

Samverkan mellan utbildningsväsendet och näringslivet är viktigt, inte minst utifrån ett ungdomsperspektiv där det tidiga mötet med företag har visat sig vara centralt för etableringen på arbetsmarknaden. Tidig kontakt gör att eleverna kan få insikt och inspiration inför vad som väntar efter skoltiden. En bra kontakt med näringslivet innebär att eleverna kan få kunskap om de lokala företagen, olika yrkesroller och tydliga kopplingar mellan det de läser i skolan och olika yrken och samhällsfrågor. Företagen kan bidra till inspiration till eleverna och göra att undervisningen känns kopplad till verkligheten. Det kan också stimulera till eget företagande.

Samverkan mellan skola och näringsliv ska helst vara en integrerad del av det ordinarie arbetet. I grundskolan kan det handla om att inspirera eleverna och öka kännedomen om olika yrken eller att stärka elevernas beslutsunderlag inför gymnasievalet. Exempel på samverkansformer i grundskolan är prao, studiebesök, gästföreläsningar och fadderföretag. I gymnasieskolans yrkesprogram handlar det framför allt om arbetsplatsförlagt lärande, APL, och att göra eleven anställningsbar efter gymnasieskolan. Med APL och praktik av hög kvalitet och relevans ökar chanserna för eleverna på gymnasiet yrkesprogram att få ett jobb efter examen. Väl fungerande lokala programråd kan vara en avgörande förutsättning för att yrkesutbildningen inom gymnasieskolan ska kunna fun-

gera och utvecklas. De lokala programråden bör bidra till en organiserad och nära samverkan mellan skola och arbetsliv.

**→ Malmö stad, i samverkan mellan skola och näringsliv, ska ta fram ett konkret åtgärdsprogram för att öka samverkan mellan olika nivåer i utbildningssystemet och näringslivet.**

**→ Malmö stad ska uppmuntra företagen att erbjuda praktikplatser, informera om sin bransch samt engagera sig i undervisning och olika forum.**

**→ Malmö stad ska stärka programråden på gymnasiets yrkesprogram för att matcha utbildning med näringslivets behov.**

## **5. Kommunal service**

En viktig del för att främja ett positivt företagsklimat är arbetet med att göra det enkelt att starta och driva företag, vilket syftar till god service och ändamålsenliga regler. Företagen är beroende av kvaliteten i kommunala verksamheter, av den vardagsnära företagsservicen, av upphandlingsförmågan mm.

Ett prioriterat område är att förenkla för företag och utgå från företagens behov. En majoritet av alla företag har regelbundna kontakter med Malmö stad i samband med tillämpning av regler. Det är därför angeläget att förenklingsarbetet får ökat genomslag här. Viktiga beståndsdelar är att minska vänte- och handläggningstider, liksom att förbättra service och bemötande. Behovet av rådgivning i frågor om konsumtionsrätt, starta eget och e-handel har ökat. Det är även viktigt att information och rådgivning är tillgängligt för utrikes födda.

**→ Malmö stads samtliga nämnder och bolag ska systematiskt och kontinuerligt eftersträva att identifiera och undanröja eventuella hinder för företagande i Malmö.**

## **Kommunikation, dialog och service**

En väl fungerande dialog och samarbete med företag, organisationer och samarbetspartners bidrar till en aktiv och långsiktig näringslivsutveckling. I dialog med företagarna ökar staden sin kunskap om näringslivets behov och utmaningar som påverkar hur staden prioriterar sitt arbete.

**→ Malmö stads förvaltningar och tjänstepersoner ska vara lättillgängliga, erbjuda dialog och god service.**

**→ Malmö stad ska stimulera till dialog och vidareutveckla existerande mötesplatser med näringslivet.**

**→ Malmö stads kommunikation ska vara anpassad efter företagarnas behov.**

**→ Malmö stad ska erbjuda e-tjänster (digitala tjänster) som underlättar vardagen för företagarna.**

### **Tillstånd, tillsyn och avgifter – tillämpning av lagar och regler**

En god service i kommunens myndighetsutövning gör det enklare för företag att uppfylla regelverkens krav. Företagen sparar såväl tid som kostnader. En god service ökar även förtroendet för kommunen och förbättrar det lokala företagsklimatet. Det handlar om frågor om bemötande, effektivitet, kompetens, information, tillgänglighet och rättssäkerhet i kommunens myndighetsutövning. Om myndighetsutövningen (vid bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd samt serveringstillstånd) upplevs som rättvis och effektiv av företagarna samtidigt som det finns en ömsesidig respekt för varandras roller etableras ett förtroende mellan företagare och tjänstepersoner. Detta förtroende utgör en grundsten för det lokala företagsklimatet.

Malmö stad ska erbjuda enkel, snabb och kundfokuserad myndighetsutövning som möter företagens behov genom att kontinuerligt utveckla och förstärka bemötande, tillgänglighet och kompetens inom de viktigaste myndighetsområdena; erbjuda en förutsägbar, transparent och samordnad ärendeprocess samt erbjuda lättillgänglig och tydlig webbaserad tillstånds- och etableringsguidning. Kortade handläggningstider, tillgänglighet, förbättrad service, bemötande och ett mer vägledande förhållningssätt är framgångsfaktorer i mötet med näringslivet. Ett bra verktyg för att stärka servicen är att införa tjänstegarantier. Tjänstegarantin är ett löfte och en försäkran om att ett ärende ska behandlas inom en viss tid.

Malmö stad ska sträva efter att samordna tillsynen av miljöfarlig verksamhet med exempelvis livsmedelskontroller och tillsyn på energiområdet. Att samordna kontrollerna, till exempel att genomföra livsmedelskontroll samtidigt som man kontrollerar serveringstillstånd, läkemedel och tobak innebär tidsmässiga och kostnadsmässiga besparingar för både företag och kommun.

Malmö stads hemsida ska innehålla tydlig information om vilka krav som gäller för anmälan och tillsyn. Det ska också finnas kontaktuppgifter till handläggare och information om när de är tillgängliga samt andra relevanta upplysningar, vägledning och råd.

**→ Malmö stad ska utveckla arbetet med företagslotsen i syfte att förenkla processen för tillståndsärenden.**

**→ Malmö stads ska införa tjänstegarantier för att snabba på processerna och stärka servicen.**

**→ Malmö stad ska göra en översyn av inspektions- och tillståndsfunktioner inom kommunen i syfte att bättre samordna dessa.**

**→ Malmö stad ska använda digitala verktyg som underlättar och förkortar handläggningsprocesser.**

**→ Malmö stad ska göra information om regler, krav, avgifter och kontaktpersoner lättillgänglig och tydlig via kommunens hemsida samt ge företagen möjlighet att följa ärendet på nätet.**

## **Upphandling**

Ett verktyg som påverkar företagsklimatet är upphandlingar av skattefinansierade varor och tjänster. Den offentliga upphandlingen betyder mycket för både den offentliga verksamheten och de privata företagen. Offentlig sektor och näringsliv kan i samverkan bidra till att utveckla varandra.

Malmö stad ska ställa krav på miljöhänsyn och sociala hänsyn vid upphandlingar inom olika områden. Malmö stad ska samverka med näringslivet och organisationer i syfte att stärka upphandlingskompetensen avseende marknaden och värna konkurrensen. För att stimulera marknaden och få in fler anbud är det viktigt att se över upphandlingarna så att även mindre företag har möjlighet att delta i upphandlingarna.

**→ Malmö stad ska ligga i framkant när gäller att göra upphandlingar som ställer krav på bra arbetsvillkor, tydliga miljökrav och sysselsättning för arbetslösa.**

**→ Malmö stad ska verka för att anpassa kommunens upphandlingar så att även små och medelstora aktörer kan delta då så är lämpligt.**

**→ Malmö stad ska utforma avtalsvolymerna på ett sådant sätt att små och medelstora företag kan konkurrera även i stadens gemensamma och centrala upphandlingar.**

## **Samverkan och samarbete – en förutsättning för att genomföra strategin**

Näringslivsstrategin är kommunövergripande och ska vara grunden för näringslivsarbetet i samtliga nämnder, styrelser och förvaltningar inom Malmö stad. Strategin genomförs genom att kommunens nämnder och bolag tar ett aktivt ansvar för att prioritera och genomföra insatserna inom ramen för den ordinarie verksamheten. Det är också viktigt att samtliga nämnder förankrar och sprider kunskap om näringslivsstrategin på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Näringslivsarbetet ska präglas av långsiktighet och framförhållning. Genomförandet behöver samtidigt vara resultatinkänt. Det ställer krav på ett starkt ledarskap med ansvar för att strategiskt leda och samordna arbetet. Samverkan, samsyn och samhandling kring gemensamma prioriteringar är viktigt för att nå framgång. Samordning, effektiva arbetsformer, en kontinuerlig uppföljning och utvärdering i en lärande process behövs för att nå framgångar. Malmö stads näringslivsstrategi ska följas av en konkret handlingsplan med mål och effekter som bygger på strategins huvudlinjer för att nå de övergripande målen. En sådan konkretisering kräver kommunövergripande, och i vissa fall, extern sam-

verkan för att med den som äger frågan genomföra aktiviteter samt följa upp och utvärdera dessa. I handlingsplanen bör roller och ansvar för det fortsatta arbetet tydliggöras.

Malmö stad ska hålla en hög standard i näringslivsarbetet bland annat genom kompetent personal och effektiv organisation. Det är viktigt att bedriva ett kommuninternt arbete för att öka samsynen på näringslivsutveckling inom Malmö stad, och för att skapa förutsättningar för ett enhetligt och gott bemötande av näringslivet. Alla Malmö stads medarbetare som möter företagare i olika sammanhang ska samlas kring ett gemensamt förhållningssätt till näringslivet. Det är också viktigt att initiera mer kollegialt lärande mellan olika förvaltningar samt sprida kunskapen om goda exempel. Här spelar den interna kommunikationen en stor roll. Viktiga framgångsfaktorer för att lyckas med näringslivsarbetet är att Malmö stads nämnder samverkar, arbetar gränsöverskridande samt skapar relationer baserade på dialog, öppenhet, tillit och förtroende. Arbetet involverar alla förvaltningar och bör koordineras av stadskontoret.

Fördjupad lokal kunskap är centralt för att få till ett framgångsrikt, näringslivsutvecklande arbete. För att arbeta framgångsrikt fordras också ett gränsöverskridande arbete med aktörer utanför kommunens organisation som till exempel företag och företagsgrupper, idéburna sektorn, utbildningsinstitutioner, regionala aktörer och statliga myndigheter.

## **Uppföljning**

Malmö stads genomförande av näringslivsstrategin följs upp genom kommunens styrgrupp för arbete och näringsliv, med stöd från stadskontoret samt andra relevanta förvaltningar. Uppföljning av nämndernas insatser till strategins effektmål samlas in och bereds genom ordinarie ärendeprocess inom Malmö stad. Uppföljning av arbetet sker genom de indikatorer/rapporteringspunkter som anges till varje åtagande i den årliga handlingsplanen. Indikatorer/rapporteringspunkter utgör grunden för bedömning och vidareutveckling av arbetet. Näringslivsstrategin följs upp vid ny mandatperiod, då även en värdering görs ifall det är behov av revidering.